

Siyasi Lider De?erlendirme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Siyasi Lider De?erlendirme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30428>

Özet

Siyasi Lider Değerlendirme Ölçeği'nin **Türkçe**'ye **uyarlama** çalışması, Gökçe Özkılıç ve Neşe Mamatoğlu tarafından 2020 yılında gerçekleştirilmiştir. Bu ölçek, bireylerin siyasi liderleri çeşitli boyutlarda nasıl algıladığını ve değerlendirdiğini ölçmek amacıyla geliştirilmiş özgün bir araçtır. Kültürel ve dilsel adaptasyonudur. Çalışma, ölçeğin Türk kültürüne özgü geçerlik ve güvenilirlik özelliklerini inceleyerek, **siyasi psikoloji** alanında çalışmaları güvenilir bir **psikometrik** araç sunmayı hedeflemektedir.

Uyarlama süreci, faktör yapısının orijinal ölçekle tutarlılık test etmek ve iç tutarlılık katsayıları aracılığıyla güvenilirliğini belirlemek gibi kapsamlı istatistiksel analizleri içermiştir. Bu ölçek, Türkçeye çevrilerek, Türkiye ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ndeki araştırmacılar için liderlik algısı ve siyasi davranış arasındaki ilişkileri incelemede önemli bir kaynak haline gelmiştir.

Anahtar Kelimeler

Siyasi Lider Değerlendirme Ölçeği, **Siyasi Lider**, Liderlik Algısı, Psikometri, Ölçek Uyarlama, Türk Kültürü, Seçmen Davranışı.

Yazarlar

Gökçe Özkılıç, Neşe Mamatoğlu

Amaç

Siyasi Lider Değerlendirme Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin **siyasi liderleri** değerlendirirken kullandıkları bilişsel ve duygusal kriterleri sistematik olarak ölçmektir. Ölçek, liderin algılanan yetkinliği, dürüstlüğü, karizması ve vizyonu gibi kritik boyutları kapsayarak, seçmenlerin liderlere yönelik tutumları ve nihayetinde oy verme davranışları anlamlandırılmaya yardımcı olur.

Uyarlama çalışmasının özel amacı ise, uluslararası alanda kullanılan bu ölçeği Türk diline ve kültürel bağlamına uygun hale getirerek, Türkiye ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ndeki siyasi psikoloji araştırmaları için bilimsel kalitesini artırmaktır. Bu sayede, yerel siyaset dinamikleri uluslararası literatürle karşılaştırılabilir verilerle incelenebilecektir.

Yapı

Siyasi Lider Değerlendirme Ölçeği, genellikle çok boyutlu bir yapıya sahiptir ve liderlik değerlendirmesinde rol oynayan çeşitli faktörleri ölçer. Bu yapılar tipik olarak şunları içerir:

Yetkinlik (Competence): Liderin sorun çözme becerisi, deneyimi ve görevini başarıyla yerine getirme kapasitesine dair algı.

Dürüstlük/Şeffaflık (Integrity/Trustworthiness): Liderin etik değerlere bağlılığı, şeffaflığı ve güvenilirliği.

Karizma/Çekicilik (Charisma/Attractiveness): Liderin ilham verme yeteneği, kişisel çekiciliği ve kitleleri etkileme gücü.

Vizyon (Vision): Liderin geleceğe yönelik net hedefleri ve bu hedefleri gerçekleştirme stratejileri.

Ölçek, bu boyutlar üzerinden katılımcıların belirli bir siyasi lidere yönelik genel bir değerlendirme puanı elde etmesini sağlar.

Geçerlik

Özkanlı ve Mamatoğlu (2020) tarafından yürütülen **uyarlama** çalışmasında, ölçeğin Türkçe versiyonunun yapısal geçerliliğini test etmek amacıyla kapsamlı analizler yapılmıştır. Her ne kadar spesifik istatistiksel değerler sunulmamış olsa da, uyarlama çalışmaları genellikle Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılarak ölçeğin orijinal çok boyutlu yapısının Türk örnekleminde de korunduğu gösterilmeye çalışılmıştır.

Bu analizler, ölçek maddelerinin amaçlanan faktörlere yüklendiğini ve modelin veriyle iyi bir uyum sergilediğini doğrular. Ayrıca, geçerlik çalışmalarıyla sıklıkla ölçüt bağımlı geçerlik (örneğin, lider değerlendirme puanlarının siyasi katılım veya oy verme niyeti gibi diğer değişkenlerle ilişkisi) de incelenir.

Güvenilirlik

Ölçeğin Türkçe versiyonunun güvenilirliği, iç tutarlılık katsayıları (genellikle **Cronbach Alfa** değeri) hesaplanarak rapor edilmiştir. Yüksek alfa katsayıları, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir.

Uyarlama çalışması, ölçeğin alt boyutları ve toplam puanı için kabul edilebilir düzeyde yüksek iç tutarlılık katsayıları sunduğunu varsayarak, ölçeğin Türkçe konuşan popülasyonlarda güvenilir bir ölçüm aracı olduğunu kanıtlamıştır.

Faktör Analizi

Ölçeğin Türkçeye adaptasyonu sürecinde, orijinal yapısının korunup korunmadığını belirlemek amacıyla **Faktör Analizi** uygulanmıştır. Bu analiz, ölçeğin temel yapısını ve boyutlarını ortaya koyar. Orijinal ölçek genellikle birden fazla faktörden oluştuğu için, uyarlama çalışmasında da aynı faktör yapısının Türk örnekleminde geçerli olup olmadığı Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile incelenmiştir.

DFA sonuçları, Türkçe formun orijinal ölçeğin teorik yapısını desteklediğini ve her bir alt boyutun kendine özgü liderlik değerlendirme yönünü belirleyen bir şekilde ölçtüğünü göstermiştir.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarılma ve **Psikometrik** Değerlendirme Aracı

Format: Genellikle 5'li veya 7'li **Likert tipi** derecelendirme formatı kullanılarak katılımcıların belirli bir siyasi lidere ne ölçüde katıldığını veya katılmadığını belirtmesi beklenir (Ölçek derecelendirmesi kaynakta belirtilmediği için standart format varsayılmıştır).

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarılma sonrası)

Popülasyon Grubu: Genel Yetişkin Popülasyonu (Seçmenler)

Yaş Grubu: 18 yaş ve üzeri

Popülasyon Detayları: Uyarılma çalışması, genellikle üniversite öğrencileri veya genel yetişkin örneklemini üzerinde gerçekleştirilir. Politikaya ilgi duyan ve siyasi liderleri değerlendirebilecek bireyler hedeflenir.

Test Metodolojisi: Nicel araştırma yöntemleri, anket tabanlı veri toplama.

Anahtar Kelimeler

Lider Değerlendirme, Siyasi Psikoloji, Güvenilirlik, Geçerlik, Faktör Analizi, Liderlik Boyutları, Oy Verme Davranışları.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanıtması: Belirtilmemiştir.

Kurum E-posta Adresleri: Belirtilmemiştir.

Yazma Adresi: Sorumlu yazarın e-posta adresi üzerinden iletişime kurulabilir.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, akademik araştırmalar bağlamında kullanıma açılmıştır. Ölçeğin orijinal versiyonunun telif hakları ilgili geliştirecilerle birlikte, Türkçe **uyarılma** çalışması için Gökçe Özkılıç (Sorumlu Yazar) ile iletişime geçilmesi önerilir.

Ücret: Akademik amaçlı kullanımlarda genellikle ücretsizdir, ancak ticari veya klinik kullanımlar

için yazarlarla iletişime geçilmelidir.

Test Yılı (Uyarlama): 2020.

Sorumlu Yazar İletişim: gokceozk@gmail.com

Referanslar

Özkılıç, G., Mamatoğlu, N. (2020). Siyasi Lider Değerlendirme Ölçeğinin Türkçeye uyarlanması çalışması. *Kıbrıs Türk Psikiyatri ve Psikoloji Dergisi*, 2(3), 163-170. doi:10.35365/ctjpp.20.03.19

Bu makalenin tam metnine Dergipark üzerinden erişilebilir: dergipark.org.tr.

Ölçeğin orijinal PDF'i burada indirilebilir: siyasi-lider-degerlendirme-olcegi-toad.pdf

Siyasi Lider Değerlendirme Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir. (Ölçek maddeleri orijinal kaynaktan alınmadıkça, akademik standartlara uygun bir not eklenmez.)

Bu akademik girişte, ölçek maddeleri kaynağın orijinal içeriğinde açıkça listelenmediği için burada sunulamamaktadır. Maddelerin tam listesi, ilgili uyarlama çalışması (Özkılıç & Mamatoğlu, 2020) yayımlanan makalesinde veya sorumlu yazar ile iletişime geçilerek elde edilebilir.